

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Panarion, Hoc Est, Arca Medica Variis Diuinæ Scriptvræ
priscorumq[ue] Patrvm Antidotis aduersus Animi morbos
instructa**

Busaeus, Johannes

Moguntiae, 1608

Illusiones spirituales.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54834)

nas exegit, vt etiam miraculis claruerit, & in cœlitum numerum relata sit.

VIDE V. *Adulatio. Amor sui. Immortificatio passionum. Inconstantia. Lingua abusus. Mendacium. Timor humanus.*

I

ILLVSIONES SPIRITVALES.

Remedia pro illis discernendis à diuinis inspirationibus.

PRIMUM Remedium est ex parte materiæ inspiratæ. Considera, an visiones, reuelationes, & quicquid tibi inspiratur, sit consentaneum diuinis litteris, traditioni, communi doctrinæ Ecclesiæ Romanæ, & rectæ rationi. nam si non fuerit, certo scire debes non esse inspirationem diuinam, sed illusionem dæmonis. Vnde Christus Saluator omnes tentationes sibi à dæmone in deserto factas, quia non congruebant cum diuinis litteris, testimoniis earundum repressit.

Matth. 4.

II. REMED. ex parte eorum, qui discernere possunt adulterinas inspirationes, à veris & salutaribus, vt ordinariè sunt viri doctrina & pietate præstantes. Quales consules, quoties ambigis de inspiratione diuinanè sit an diabolica. Docet enim D. Paulus. *Omnia probate, quod bonum est tenete.* & S. Ioannes. *Nolite omni Spiritui credere; sed probate Spiritus si ex Deo sint.* Quod autem non quiuus simplex laicus probare possit, an Spiritus ex Deo sit, inde liquet, quod Apostolus in priore epistola ad Corinthios discretionem Spirituū numeret inter dona Dei, quæ Theologi vocant gratias gratis datas, quæ paucis dantur. Vnde & in eadem dicit. *Si quis videtur Propheeta esse, aut spiritalis, cognoscat, quæ scribo vobis. Sciat me, inquit B. Hieronymus in epistola ad Minerium & Alexandrum, illud Apostoli benè audire. Omnia probate, quod bonum est tenete. Et Saluatoris verba dicentis. Efforce probati numularij: vt si quis nummus adulter est, & figuram Cesaris non habet, nec signatus est moneta publica, reprobetur. Qui autem Christi faciem claro præstare lumine, in cordis nostri marisupium recondatur.*

1. Thess. 5. 21.

1. Ioan. 4. 1.

1. Cor. 12. 10.

1b. c. 14. 37.

Hier. ep. 152.

- III. REMED. est ex parte subiecti, vel personæ cui facta est inspiratio. Hic enim Pater spiritualis, qui delectus erit in probatorem Spiritus, memor esse debet dicti TERTULLIANI, vt non fidem ex persona, sed personam ex fide æstimet & probet. ac primo indagare, num is cui visiones, vel inspirationes illæ contingunt sit integri & sani cerebri; nam si non sit, mox amandandus est, monendusque esse mera phantasmata.
2. an sit fœmina. cum ea enim longè cautius agendum erit, quam cum viro, quia dæmon per eam primum parentem decepit, sicut initio Christianismi per Maximillam, & Priscillam Nouatianos & Montanistas, ac inter hos nostrum doctissimum Tertullianum, vt apparet ex libro de anima, vbi probat animam nostram esse corporeã ex visione Priscillæ, quæ in Ecclesia tempore diuini officii per extasim rapiebatur, & loquebatur cum Angelis. 3. sitne diues vel pauper: nam diuiti facile obrepat superbia, pauperi verò simulatio. 4. an publicam cum multis, vel priuatam cum paucis: religiosis vel secularibus, probis vel improbis vitam agat. Nam vt ait Psalmista. *Cum sancto sanctus eris, & cum viro innocente, innocens eris. Et cum electo electus eris, & cum peruerso peruerteris.* Et Salomon. *Qui cum sapientibus graditur, sapiens erit. Et. Qui communicauerit superbo, induit superbiam.* SECVNDO debet Pater spiritualis, cum qui suas vel visiones vel inspirationes patefecerit, potius obiurgare quam laudare, serioque monere ne fidem facile illis præstet, ac docere, vt quoties contingunt dicat cum Petro ex humilitate. *Exi à me, quia homo peccator sum.* aut cum eremita illo, qui dæmoni apparenti in specie Gabrielis archangeli, dixit. Forte ad alium à Deo missus es, ego enim visitatione Angelorum non sum dignus. Quod si obiurgationem, vel monitionem hanc moleste ferat, facile probaueris an spiritus ex Deo fuerit. *Qui enim odit increpationem, insipiens est.* Et. *Qui odit correptionem, vestigium est peccatoris.*
- V. REMEDIUM ex parte signorum, quæ ordinariè solent diuinam inspirationem antecedere, quæ annotauit S. BERNARDVS in Cantica. Primum est, si homo intus, vel foris moueatur ad tuendam iustitiam. *Iustitia enim & iudicium præparatio sedis tuæ,* ait Psalter. 2. est, si moueatur ad sectandam humilitatem, caritatem fraternam, obedientiã erga prælatos, puritatemque maxime cordis & pacem. *Beati mundo corde,* ait Christus, *quia ipsi Deum videbunt.* Et Dauid. *In pace factus est locus eius.* 3. Si sentiat recordatione peccatorum conscientiam pungi & vri, doleatque toto corde de peccatis. *Ignis ante ipsum præcedit,* inquit idem. Et. *Iuxta est Dominus iis, qui tribulato sunt corde.* Ac Dominus apud Isaiam. *Ad quæ respiciam, nisi ad pauperulum, & coneritum Spiritu, & trementem sermones meos?* 4. est B. AVGVSTINI in libris Confessionum, si initio quidem turbet, maxime hominem minus spiritualem, ac terreat, sed mox cõsoletur. *Intra-*

resco, inquit, in quantum dissimilis ei sum: inardescō, in quantum similis ei sum. Proprium enim Spiritus diuini consolari: terror verò est tantum signū bonum Spiritus aduentatis. Mafus verò Spiritus in Angelū lucis trāsfiguratus primo aspectu exhilarat animā vt oculos aspectus rosæ, sed mox cōtristat, ac tandē eam in desperationē & obstinationē conatur inducere.

VI. REMED. est ex parte signorum, quæ comitantur vel sequuntur diuinam inspirationem. S. GREGORIUS in quarto dialogorū libro generatim vnum signū proponit. *Sancti*, inquit, *viri inter illusiones, atq; reuelationes ipsas visionum voces, aut imagines quodam intimo sapore discernunt vt sciant, vel quid à bono Spiritu percipiant, vel quid ab illufore patiātur.* Sic B. Augustinus in 6. Confess. libro c. 13. scribit S. Monicam matrem suam dicere solitam, se nescio, quo sapore, quem verbis explicare non poterat, discernere, quid interesset inter Deū reuelantem, et animam suā somniantem. S. BERNARDVS vero loco citato pressius illa persequitur his verbis. *Si non solū compungeris in sermone (adificante ad pietatem, vel inspiratione) sed et conuerteris totus ad Dominum, iurans et statuens custodire iudicia iustitiæ eius, etiā adesse ipsum iam noueris, præsertim si te inardescere sentias amore eius. Etenim vtrūq; de illo legis, et igne videlicet ante ipsum præcedere, et ipsum nihilominus ignem esse. Moyses siquidem de illo dicit, quia Deus ignis consumens est.* Pergit deinde ad alterum signum, & ait. *Porro hoc igne consumpta omni labe peccati, et rubigine vitiorū, si iam emundata ac serenata conscientia sequatur subita quedā, atq; insolita latitudo mentis, et infusio luminis illuminantis intellectum, vel ad scientiam scripturarum, vel ad mysteriorū notitiā, quorum alterum propter nos oblectandos, alterū propter adificandos proximos reor dari: oculus respicientis procul dubio est iste educens quasi lumen iustitiæ tuam, et c. Subiicit & tertium. Post hunc, inquiens, tanta dignationis ac miserationis respectum sequitur vox blandæ et leniter diuinam insinuans voluntatem, quæ non est alius, quam ipse amor, qui otiosus esse non potest, de his quæ Dei sunt sollicitans et suadens. Dent que audit sponsa, vt surgat et properet, hand dubium, quæ ad animarum lucra. Hoc siquidem vera et casta contemplatio habet, vt mentem, quam diuino igne vehementer succendunt, tanto interdum repleat zelo, et desiderio acquirendi Deo, qui eum similiter diligant, vt otium contemplationis pro studio prædicationis libenter intermittat.*

VII. REMEDIUM est Oratio. Licet enim donum discretionis spirituum gratis detur, tamen à Deo rarò communicatur, nisi is, qui ardentius illud ab eo postularint: atq; etiā sanctitate vitæ morumq; ad illud se compararint. *Si quis nostrū, inquit idem BERN. integrè et perfectè iuxta verbum Sapientis cor suum tradat ad vigilandum diluculo ad Dominū, qui fecit illum, et in conspectu alii sibi deprecetur, simulq; votis omnib; studeat secundum Isaiā Prophe. et comparare vias Domini, rectas facere semitas Dei sui, cui cū Propheta sit dicere. Oculi mei semper ad Dominum. Et. Quia prouidebā Dominum in conspectu meo semper nōne hic accipiet benedictionē à Domino, et misericordiam à Deo saluari suo? Visitabitur profecto*

Greg. c. 45.

I. Signum

Deut. 4. 24.

Heb. 12. 29.

II.

III.

IV.

Bern. l. 57. in

Cant.

Eccli. 39. 6.

Isa. 40. 3.

Psal. 24. 15.

Psal. 15. 8.

Psal. 23. 5.

profecto frequenter, nec vnquam ignorabit tempus visitationis suae, quantum libet is, qui in Spiritu visitat, clandestinus veniat, & furtiuus, utpote verecundus amator. Addit RICHARDVS Victorinus scribens in Cantica, non solum orandum Dominum, antequam veniat inspiratio, sed etiam postquam obtenta est, ut permaneat & nos perficiat, inq; in omni vitæ actione dirigat.

VIDE V. Desolatio spiritualis. Distractio in oratione. Indiscretio Iudicium proprium. Præsumptio. Superbia. Voluntas propria,

IMMODESTIA.

Remedia contra immodestiam.

I. REMED. Considera, quid nomine Modestiae intelligatur, ut hoc certius innotescat morbus immodestiae. Intelligitur autem compositio quaedam externa morum ex virtutibus animo inhærentibus nata, & ad ædificandum proximū idonea. Sicut enim post hanc vitam in cælo ex interna animarum beatorū gloria, eximius quidam splendor externus in corpus redundabit, sic proportionem quadam in hac vita ex interna animi compositione & pulchritudine, compositio quaedam venusta in externa corporis membra, actionesque, ut vultum, incessum, habitum, sermonemque statui cuiusq; congruentem deriuatur. Vnde B. AMBROSIVS in libris Officiorum virtutem modestiæ à modo scientiæ quid deceret appellatam arbitratur. Cui consentiens Augustinus in libro de vita beata. Modestia, inquit, utique dicta est à modo, & à temperie temperantia. Vbi autem modestus est, atque temperies, nec plus est quicquam, nec minus. Qui ergo compositionem illam externam, quam exigit cuiusque status, ut Ecclesiasticus vel Religiosus, non habet, eum scias morbo immodestiae laborare.

II. REMED. Considera Spiritum sanctum in sacris litteris nos commonefacere, ut ex compositione externa morum coniecturam faciamus de statu hominis. Ex visu, ait Ecclesiasticus, cognoscitur vir, & ab occursum faciei cognoscitur sensatus. Amictus corporis, & risus dentium, & ingressus hominis, enuntiant de illo. Et rursus. Fatuus in risu exaltat vocem suam: vir autem Sapiens tacite ridebit. Salomon quoq; apostatam his notis vult cognosci. Homo apostata, inquit, vir inutilis, graditur ore peruerso, annuit oculis, terit pede, digito loquitur, pravo corde machinatur malū, & omni tempore iurgia seminat. Et alibi. Oculi stultorum in finibus terræ. 2. arguit in compositos mores, ut filiarum Sion apud Isaiam. Pro eo, inquit, quod eleuatae sunt filiae Sion, & ambulauerunt extenso collo, & nutibus oculorum ibant & plaudabant: ambulabant pedibus suis & composito gradu incedebant, decalutabit Dominus verticem earum, Et in Prouerbiis. Qui annuit

Rich. p. 2, c. 33.

Amb. lib. 1. c. 18.

Aug. non longe à fine.

Eccli. 19. 26.

Eccli. 21. 23.

Prou. 6. 12.

Prou. 17. 24.

Isa. 3. 16.

Prou. 10. 10.